

РЪКОВОДСТВО J

ПРЕХОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ СПОРЕД ДИРЕКТИВАТА ЗА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ

0. Национален предговор

Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти (НСИОССП), въвеждаща в българското законодателство Директива 89/106/ЕЕС, определя реда за пускането на строителните продукти на българския пазар, както и техническите спецификации, по които става производството и оценяването на съответствието им. В чл. 5 на наредбата са изброени видовете технически спецификации, според които става оценяването на годността за употреба на строителните продукти. Тъй като голяма част от хармонизираните европейски стандарти все още не са разработени и/или публикувани, наредбата дава възможност производителите на строителни продукти в Р България да произвеждат и съответно да оценяват съответствието на своите продукти както по БДС, въвеждащи хармонизирани европейски стандарти, така и по съществуващите български стандарти. Поради големия брой производители, произвеждащи по собствени фирмени спецификации, наредбата дава възможност при доказана необходимост да бъдат издавани български технически одобрения за съответните продукти.

Основната цел на Единния европейски пазар е произведени в една страна членка продукти да могат да се пускат безпрепятствено на пазара на всяка друга страна членка при условие, че продуктите съответстват на хармонизиран европейски стандарт, Европейско техническо одобрение или призната национална техническа спецификация. От това следва, че трябва да се създадат необходимите предпоставки българските строителни продукти също да могат да се движат на Единния европейски пазар, което означава те да са произведени в съответствие с техническите спецификации според Директива 89/106/ЕЕС.

За пренастройването на производството според хармонизираните европейски стандарти е необходимо на българските производители да бъде дадена възможност да се адаптират към новите изисквания, поставени в тези стандарти, да закупят необходимото оборудване, включително и лабораторно, да проведат необходимото допълнително обучение на своя персонал, както и да подложат произвежданите от тях продукти на съответните процедури по оценяване на съответствието с цел крайното маркиране на продуктите и пускането им на пазара.

В съответствие с политиката в рамките на Европейския съюз за осигуряване на преходен период на съвместно съществуване на европейските и националните технически спецификации и на основание § 36, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на НСИОССП министърът на регионалното развитие и благоустройството съгласувано с председателя на Българския институт по стандартизация определя със заповед преходен период за едновременно действие на българските стандарти, въвеждащи хармонизирани европейски стандарти, с българските технически спецификации, както и срок за влизане в сила на ръководствата за европейски технически одобрения. Такива заповеди ще бъдат издавани периодично в зависимост от въведените като български стандарти европейски хармонизирани стандарти. След изтичане на преходните периоди, определени в тях, производителите на строителни продукти трябва да преустановят производството според съществуващите до момента български стандарти и да произвеждат само по български стандарти, въвеждащи хармонизирани европейски стандарти. Съгласно § 36, ал. 3 в срок 6 месеца след изтичането на този преходен период производителите са длъжни да изтеглят от пазара продуктите, произведени по отменените български технически спецификации.

1. Обхват

Това Ръководство разглежда въпроса за преходните споразумения в контекста на прилагането на Директива 89/106/ЕЕС (наричана по-нататък Директива за строителните продукти CPD), допълнена от Директива 93/68/ЕС.

Ръководството е предназначено за съставители на технически спецификации (членове на CEN/CENELEC и EOTA), за регулаторните и изпълнителните органи в Европейската икономическа зона (ЕИЗ), нотифицираните лица и индустрията.

В контекста на това Ръководство терминът “преходни споразумения” се отнася за периода от време, през който националните и европейските технически спецификации са едновременно валидни за използване от производителите, пускащи своите продукти на пазара на ЕИЗ – период на съвместно съществуване. Препоръките в документа към страните-членки се отнасят също за членките на ЕИЗ и EFTA. Позоваванията на CEN важат също и за CENELEC.

Позоваванията на националните предписания важат за законите, наредбите и административните разпоредби на страните-членки.

Указанията, предвидени в този документ, осигуряват рамката, в която Комисията и страните-членки ще въвеждат в действие техническите спецификации, разработени в подкрепа на CPD. Всички аспекти на функционирането на системата ще бъдат наблюдавани отблизо от Комисията и ръководството съответно ще бъде преразгледано на базата на получения опит.

2. Въведение

Основната цел на периода на съвместно съществуване е да позволи производителите и нотифицираните лица да се приспособят постепенно към процедурите по оценяване на съответствието и същественият изисквания, определени от директивата. Необходимо е освен това да се даде време на производителите, вносителите и дистрибуторите да упражнят всички права, които са придобили според правилата, предшестващи влизането в сила на новия режим (напр. да продават свои запаси от продукти, произведени според националните правила, които са били в сила преди).

За разлика от други директиви от “Нов подход” CPD няма изрично определен датиран преходен период, по време на който производителите имат избор между съответствието с директивата или с националните правила. Вместо това преходните споразумения се уреждат с член 6(2), който гласи:

“Страните членки трябва обаче да позволяват необхванатите от член 4(2) продукти да бъдат пуснати на пазара на техните територии, ако те удовлетворяват националните разпоредби в съответствие с Договора, докато европейските технически спецификации според Глави II и III не определят друго.”

Тълкуването на този член е, че всяка европейска техническа спецификация ще прави предписания за период на съвместно съществуване за попадащите в нейния обхват продукти. От член 6(2) следва, че при вече изтекъл период на съвместно съществуване за дадена техническа спецификация страните членки не могат повече да позволяват продуктите, които удовлетворяват съществуващите преди национални предписания, да продължават да бъдат пускани на пазара на ЕИЗ. Всички продукти, попадащи в обхвата на

техническата спецификация, след това трябва да бъдат в съответствие с всички разпоредби на CPD.

3. Случаят с европейските продуктови стандарти (hEN)

3.1 Връзка събития/дати

Събитие	Описание	Действие
Дата на наличност (DAV) на hEN	Дата, на която е разпространен от CEN/MC окончателният текст на ратифицираните hEN на официалните езици на CEN. Правилата на CEN изискват неговите членове да представят hEN в рамките на 3 месеца и да го публикуват (въведат) в рамките на 6 месеца.	CEN/Национални органи по стандартизация
Нотификация на hEN пред ЕС	Официална нотификация от CEN чрез писмо до ЕС, че hEN изпълнява условията, необходими за презумпцията за съответствие с предписанията на членове 2 и 3 от CPD. Комисията ще информира страните членки.	CEN/ЕС
Публикуване на справка за hEN в ОЈЕС	Комисията трябва да публикува справката за hEN в сериите "С" на Официалния бюлетин на Европейските общности.	ЕС
Дата на приложимост	Бележката за публикуване в ОЈЕС ще включва датата на приложимост на стандарта като hEN съгласно член 4(2)а от Директива 89/106/ЕЕС. Това по подразбиране ще бъде <i>девет месеца</i> след DAV на hEN, освен ако не е договорено друго с Постоянния комитет по строителство.	
Публикуване на справка за hEN от националните власти	Страните членки имат задължението да публикуват официално справка за националния стандарт, въвеждащ hEN, въпреки че това не е предварително условие за приложимостта на стандарта. Формата на публикацията ще бъде според националните правила.	Страна членка
Дата на отмяна (DOW) на националните стандарти	Последната дата, до която националният стандарт, противоречащ на hEN, трябва да бъде отменен от членовете на CEN. Датата трябва да бъде посочена в предговора на всеки окончателен hEN и трябва да бъде публикувана в ОЈЕС заедно със справката. Страните членки трябва да дадат законна валидност на тази дата по подходящ за тяхната законодателна система начин. По подразбиране това ще бъде <i>една година</i> след датата на приложимост на hEN, освен ако не е договорено друго с Постоянния комитет по строителство.	ЕС/CEN/Национални органи по стандартизация
Дата на отмяна на всички противоречащи национални разпоредби	Към DOW, свързана с hEN, страните членки трябва да прекратят валидността на всички противоречащи национални разпоредби, позволяващи продуктите да бъдат пуснати на пазара.	Страна членка

Забележка: Това може да се отнася за стандарт за един продукт или за пакет от стандарти за подобни продукти. Трябва да се отбележи, че преди да започне периодът на съвместно

съществуване всички съпътстващи стандарти, необходими за прилагането на hEN, трябва също да са налице.

3.2 Начало на периода на съвместно съществуване

Публикуването на справка за hEN в ОЈЕС означава, че стандартът изпълнява условията, необходими като презумпция за съответствие с предписанията на членове 2 и 3 от CPD. Член 4(2)(а) предвижда от датата на публикуване в ОЈЕС (т.е. датата на приложимост, отбелязана в публикацията) хармонизираният hEN стандарт да може да бъде използван като база за СЕ маркировката на строителните продукти, попадащи в неговия обхват, при условие че той вече е въведен от поне един член на ЕУ CEN. [Тъй като един европейски стандарт трябва да бъде въведен по един и същи начин от националните органи по стандартизация, производителят може да избира всеки от националните стандарти, които го въвеждат]. Член 6(1) задължава страните членки да не възпрепятстват свободното движение на стоки, пускането на пазара или използването на тяхна територия на продукти, които удовлетворяват разпоредбите на CPD. Тези два члена заедно следователно осигуряват законовата основа за началото на периода на съвместно съществуване за разглеждания hEN.

Страните членки имат задължението да публикуват официално справката за националния стандарт, въвеждащ hEN (член 4.2.а), въпреки че това не е предварително условие стандартът да се използва за целите на СЕ маркировката. По принцип задължението на страните членки да публикуват тази справка възниква веднага щом hEN стани приложим. Пропускане на публикуването би създавало нарушение на Европейското законодателство, освен ако срещу стандарта не е иницирирана процедура на защитната клауза (Член 5.1). Като се счита, че последният случай не е обичаен, националните разпоредби на страните членки трябва да бъдат също адаптирани да подсиgurят използването на продукти, произведени по hENs и с СЕ маркировка паралелно с продуктите, съответстващи на съществуващите национални предписания.

Доколкото въвеждането на CPD в страните членки вече е създавало рамката за приемане и използване на маркирани с СЕ маркировка продукти, само специфични за продукта разпоредби ще имат нужда от адаптиране (напр. да се определи доколко продуктът с СЕ маркировка е еквивалентен на този в съществуващите предписания). Тази дейност ще включи спецификацията на всички класове и нива на експлоатационните характеристики, които ще бъдат наблюдавани на национална територия за дадени предназначения на продуктите (за повече информация за класовете и нивата виж Ръководство Е на ЕС). Такива промени на националните разпоредби не трябва да бъдат нотифицирани пред Комисията по процедурата, определена в Директива 98/34/ЕС [ОJ L 204, 21.07.1998], освен ако има промяна във включеното ниво на изискване. Те обаче трябва да бъдат предоставени на Комисията (Член 22.2 от CPD).

С цел да се превъзмогнат някои практически проблеми, свързани с различните дати на въвеждане и публикуване в страните членки, се предлага публикуването на справката за hEN в ОЈЕС да дава датата на приложимост на hEN, която по подразбиране ще бъде *девет месеца* след датата на наличност на стандарта. В специфични случаи този период може да бъде съкратен или удължен, ако такава промяна може да бъде оправдана [Необходимите промени в националните разпоредби ще варират в зависимост от включения продукт и националната законова рамка. Промените в разпоредбите за продуктите могат да налагат също промени в свързани с тях норми за проектиране и изпълнение на строежите] (напр. кодове за проектиране, стандарти за строителни и монтажни работи и т.н.). (При всеки отделен случай ще се извършва консултация с Постоянния комитет по строителство). Това

отлагане на датата на приложимост ще осигури време за страните членки да адаптират/сближат техните национални разпоредби и да потвърдят нотификацията на одобрените лица. Освен това ще бъде направено възможно производителите да започнат процеса, водещ до **СЕ** маркировката, ако те искат това. Фигура 1 дава пример на нотификация за ОЈЕС.

Фигура 1: Пример за нотификация за ОЈЕС

ESO*	Позоваване	Заглавие на стандарта	Дата на приложимост на стандарта като хармонизиран европейски стандарт съгласно член 4.2.а от Директива 89/106/ЕЕС	Дата на края на периода на съвместно съществуване**
CEN	EN 197-1	Цимент – Част 1: Състав, спецификации и критерии за съответствие на обикновени цименти	1 април 2001	1 април 2002

(*) ESO: (Европейска организация по стандартизация):

- *CEN: Rue de Stassart/Stassartstraat 36, B-1050 Brussels, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19 (www.cenorm.be);*
- *Cenelec: Rue de Stassart/Stassartstraat 36, B-1050 Brussels, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19 (www.cenelec.be)*
- *ETSI: BP 152, F-06561 Valbonne Cedex, tel. (33-4) 92 94 42 12, fax (33-4) 93 65 47 16 (www.etsi.org).*

(**) Датата на края на периода на съвместно съществуване е същата като датата на отмяна на противоречащите национални технически спецификации, след която презумпцията за съответствие трябва да се базира на хармонизираните европейски спецификации (хармонизирани стандарти или Европейски технически одобрения).

По време на периода на съвместно съществуване, който следователно ще започне от датата на публикуване на справката за hEN в ОЈЕС, производителите са свободни да избират дали да продължат да прилагат съществуващите национални системи или да поставят **СЕ** маркировката съгласно CPD (или и двете, ако ситуацията на пазара го изисква). Страните членки трябва да позволят продуктите, удовлетворяващи дадена група разпоредби, да бъдат пуснати на пазара и използвани на тяхна територия [Трябва да се отбележи също, че член 4(4) от CPD, който се отнася за частично използване или неизползване на hEN от производителя за продукти, за които оценяването на съответствието е по система 3 или 4, също влиза в сила от началото на периода на съвместно съществуване.]. Разработва се допълнително ръководство по тази процедура. Отказ от приемане на маркирани с **СЕ** маркировка продукти на националния пазар би създал нарушение на Европейското законодателство, освен ако срещу hEN (Член 5.1) или срещу самия продукт (Член 21) не е иницирана защитна процедура.

Страните членки са задължени да поддържат своите съществуващи национални системи като възможност за производителите до настъпването на края на периода на съвместно съществуване (Член 6.2 използва думата “трябва”). Преди определената дата за отмяна

националните органи по стандартизация биха могли също да продължат да издават копия на национални стандарти, приложими при съществуващата национална система, даже ако те са започнали да остаряват поради предстоящата им отмяна [Може да се окаже необходимо страните членки да предприемат действия да гарантират, че тази цел е постигната].

По време на периода на съвместно съществуване страните членки не би трябвало да правят изменения в съществуващата национална система, които биха променили изискванията към продукта или процедурата по оценяване на съответствието, или които биха повлияли по друг на придобитите права. Ако са направени такива промени, в съответствие с Договора на ЕС те трябва да бъдат обявени на етап проект, както се изисква от Директива 98/34/ЕС, така че Комисията и другите страни членки да имат възможността да представят коментари по предложените изменения и допълнения.

3.3 Край на периода на съвместно съществуване

Датата на отмяна на националните стандарти, противоречащи на hEN, отбелязва *края* на периода на съвместно съществуване за продуктите, попадащи в обхвата на hEN. Докато правилата на CEN за датата на отмяна определят задължения само за членовете на CEN, Член 6(2) от CPD прави възможно тази дата да даде по-широкообхватни задължения на страните членки. Датата на отмяна трябва да бъде определена в предговора на всеки окончателен hEN [Ако тя липсва по някаква причина, тогава трябва да бъдат дадени други предписания], и трябва да бъде публикувана в ОЈЕС заедно със справката за хармонизирания стандарт. Страните членки обаче ще трябва да дадат законова валидност на тази дата на своята територия по начин, подходящ за тяхната национална законова система. Тъй като датата на отмяна ефективно определя условията, при които продуктите могат да бъдат пуснати на пазара на ЕИЗ, правната компетентност за нейното определяне е на Комисията, в консултация със страните членки (Постоянен комитет по строителството), а не на CEN.

Предлага се принципно датата за отмяна (т.е. продължителността на периода на съвместно съществуване) за hEN да бъде *една година* след датата на наличност, обявена в публикацията на справката в ОЈЕС (т.е. обикновено 21 месеца след датата на наличност на hEN), освен ако може да се покаже на Комисията (напр. чрез съответните технически комитети на CEN или Постоянния комитет по строителство), че този период от време е недостатъчен за разглежданите продукти [Трябва да се отбележи, че по-дълъг период на съвместно съществуване би поставил местни производители, съответстващи на по-малко неблагоприятни национални стандарти, в привилегировано положение по отношение на конкуренти, съответстващи на европейския стандарт. Разбира се, могат да се чуят технически и/или икономически аргументи за по-дълъг период на съвместно съществуване (напр. капацитет на нотифицираните лица, време, изисквано за ново изпитване, адаптиране на продукта и т.н.)]. В такива случаи след консултации със страните членки Комисията ще информира CEN за датата на прилагане.

След като периодът на съвместно съществуване завърши, попадащите в обхвата на hEN продукти трябва да са в съответствие с всички предписания на CPD, за да бъдат пуснати на пазара на ЕИЗ. Продуктите, произведени в съответствие със съществуващите преди това национални разпоредби, няма да могат повече да се пускат на пазара на ЕИЗ (Член 6.2). Впоследствие продуктите няма да могат повече да бъдат произвеждани според националните (не EN) стандарти, националните технически одобрения или друг вид одобрения или сертификати, издадени в съответствие с предишната система (с изключение на употреба извън ЕИЗ). **Забележка:** следователно валидността на

съществуващото преди национално одобрение или сертификат се прекратява в края на периода на съвместно съществуване, независимо от неговия оригинален срок на валидност (законова основа: Член 6.2 на CPD). Обаче при даден вид строителната индустрия с понякога дълги проектни срокове този принцип би трябвало да се тълкува от страните членки с известна гъвкавост.

Следва, че страните членки трябва да предприемат действия по прекратяване на валидността на националната система, която е била в сила преди, за пускането на пазара на разглежданите продукти (напр. да отменят съответните национални закони, наредби и административни разпоредби). Като резултат, във всяка страна членка националните мерки по прилагането на CPD и hEN ще бъдат единствените задължителни правила в сила за разглежданите продукти.

Тъй като CPD няма специфични разпоредби по отношение на “пускане в експлоатация” на строителните продукти за вече пуснати на пазара на ЕИЗ по старата система продукти, преди края на периода на съвместно съществуване се прилагат националните правила. Страните членки могат да разрешат да продължи използването на такива продукти за обоснован период от време. Разбира се, това се прилага само за отделни продукти, а не за типове или гама от продукти.

Резюме: Хармонизирани европейски стандарти за продукти

Начало на периода на съвместно съществуване (Дата на приложимост)	<i>Периодът на съвместно съществуване ще започне от датата на приложимост, както е дадена в публикуваната справка за hEN в ОЈЕС.</i> Производителите могат вече да поставят СЕ маркировката. Следователно по това време страните членки трябва да бъдат в положение да приемат пускането на пазара и употребата на продукти с СЕ маркировка успоредно с онези, произведени според преди това съществуващите национални разпоредби (напр. официална публикация на справката за въведен hEN, адаптиране на национални разпоредби и т.н.).
По време на периода на съвместно съществуване	Страната членка трябва да приеме пускането на пазара и използването на продукти с СЕ маркировка успоредно с продукти, съответстващи на предишни национални разпоредби. Производителите имат свободен избор да приложат европейската и/или националните системи.
Край на периода на съвместно съществуване	<i>Дата на отмяна на противоречащи национални стандарти.</i> Край на валидността на предишните национални предписания. Продуктите, пуснати на пазара на ЕИЗ, трябва да съответстват на всички разпоредби на CPD. Продуктите, произведени според предишни национални системи, не могат повече да бъдат пускани на пазара на ЕИЗ.

4. Случай на Европейско техническо одобрение (ЕТА) с ръководство (ETAG)

4.1 Предисловие

Макар че ETAG не е техническа спецификация съгласно определеното в CPD (само hENs и ETAs), то има характера на “*техническа спецификация*”, както е определено от Директива 98/34/ЕС, залегнала в процедурата по осигуряване на информация в областта

на техническите стандарти и норми – “спецификация, съдържаща се в документ, който е в основата на изискваните характеристики на продукта, като нива на качество, експлоатационни характеристики, безопасност или размери, включително приложими към продукта изисквания, като името, под което продуктът се продава, терминология, символи, изпитване и методи за изпитване, пакетиране, маркиране или етикетирание и процедури по оценяване на съответствието.”

ETAG служи като база за разработване на ЕТА, които от своя страна трябва да изпълняват условията, необходими за презумпцията за съответствие с предписанията на членове 2 и 3 от CPD. Като такова ETAG може да се разглежда като инструмент за европейската хармонизация/сближаване на изискванията към строителните продукти. Следователно поддържането на противоречащи национални изисквания е несъвместимо с правото на ЕС и те трябва да бъдат отменени в рамките на обоснован период от време.

Единствено за целите на Член 6(2) от CPD ETAG ще съответства на статута на техническа спецификация [Това тълкуване ще позволи да бъдат представени в оперативен порядък споразуменията в преходния период по отношение на ETAGs, но разбира се това не означава, че ETAGs могат да бъдат използвани в общия случай като технически спецификации, напр. като директна основа за **СЕ** маркировката на строителните продукти]. По принцип тогава разглеждането на ETAGs би трябвало да е аналогично на това на хармонизираните европейски стандарти – страните членки се нуждаят от време да адаптират своите национални разпоредби за приемане на **СЕ** маркираните продукти, а производителите се нуждаят от период на съвместно съществуване, за да се подготвят за крайна отмяна на противоречащите национални предписания.

4.2 Връзка събития/дати

Събитие	Описание	Действие
Дата на наличност на ETAG	Дата, на която окончателният текст на ETAG на английски език е разпространен от Комисията в страните членки с придружително писмо за нотификация. Официално ETAG съществува от тази дата.	ЕОТА/ЕС
Публикуване на ETAG в страните членки	Страните членки имат задължението да публикуват ETAG, въпреки че това не е предварително условие за неговата приложимост на европейския пазар. Формата на публикацията ще бъде според националните правила. <i>(За целите на прехода ще се приеме обща дата, определена във всяко ETAG,. Предложение: по подразбиране девет месеца след наличието на ETAG, освен ако не е договорено друго).</i>	Страна членка
Дата на отмяна на противоречащите национални разпоредби	Обща дата, която ще бъде определена във всеки ETAG. <i>(Предложение: по подразбиране две години след началото на периода на съвместно съществуване, освен ако не е договорено друго).</i>	Страна членка

4.3 Начало на периода на съвместно съществуване

След като вече ETAG е нотифицирано пред страните членки от Комисията чрез писмо, производителят може да поиска ЕТА от едно от нотифицираните лица за техническо одобрение, въпреки че все още няма никакво задължение да направи това. По принцип **СЕ** маркирането на продукти по ЕТА е също възможно в този момент, но на страните членки трябва да бъде дадено време да адаптират/сближат техните национални разпоредби и да потвърдят нотификацията на лицата за оценяване на съответствието за целите на оценяването на съответствието.

Тъй като в CPD няма определен период за публикуване, задължението за публикуване възниква веднага след получаването на писмото на ЕС. Комисията обаче ще даде на страните членки обоснован период, в рамките на който да действат. За да се предотврати възможно разстройване на пазара, произтичащо от различните дати на публикуване в Европа, е целесъобразно да се фиксира дата, към която дадено ETAG трябва да бъде публикувано. Тази дата трябва да бъде определена от Комисията в консултация с Постоянния комитет по строителство преди ETAG да бъде официално въведено. Като база е прието по подразбиране време от *девет месеца*. Договорената дата трябва да се появи в окончателната версия на ETAG, обявена от Комисията пред страните членки [Ако по някаква причина този период липсва, трябва да се направят други предписания]. Пропускане на публикацията на ETAG от страна членка би породило нарушение на Европейското законодателство.

Следователно периодът на съвместно съществуване ще започне от датата, определена в ETAG, вместо от датата на наличност, доколкото всички изисквани съпътстващи документи (методи за изпитване и т. н.) са също налице. По това време националните разпоредби на страните членки трябва да са пригодени/сближени да осигурят използването на ETAs и маркирани с **СЕ** маркировка продукти паралелно с продукти в съответствие със съществуващите национални предписания (за повече подробности виж главата за hEN). Производителите могат да се стремят към ЕТА на базата на ETAG и да провеждат процедурите, водещи до **СЕ** маркировка, преди началото на периода на съвместно съществуване.

По време на периода на съвместно съществуване производителите са свободни да избират дали да продължат да прилагат съществуващите национални системи или да поставят **СЕ** маркировка съгласно CPD. Страните членки трябва да позволяват продуктите, удовлетворяващи дадена група предписания, да бъдат пускани на пазара и използвани на тяхна територия. Отказът да се приемат маркирани с **СЕ** маркировка продукти на националния пазар ще породи нарушение на европейското законодателство, освен ако срещу ЕТА (Член 5.1) или срещу самия продукт (Член 21) е инициирана защитна процедура. Националните технически одобрения или подобни документи могат да продължат да се издават по правило до края на периода на съвместно съществуване, макар че тяхната валидност по необходимост е ограничена във времето (т.е. само до края на периода на съвместно съществуване).

4.4 Край на периода на съвместно съществуване

Член 6(2) изисква техническите спецификации да предвиждат период на съвместно съществуване. На базата на горните аргументи, тази концепция може да се отнесе и до ETAGs. Следователно всяко ETAG трябва да определи датата на отмяна на противоречащите национални предписания. Страните членки обаче трябва да дадат законова валидност на тази дата на тяхна територия по начин, подходящ за тяхната законова система. Тъй като тази дата на отмяна ефективно определя условията, при които продуктите могат да бъдат пускани на пазара на ЕИЗ, правната компетентност за нейното

определяне е на Комисията в консултации със страните членки (Постоянен комитет по строителство), а не на ЕОТА.

По принцип датата на отмяна (т.е. продължителността на периода на съвместно съществуване) за всяко ЕТАГ трябва да бъде *две години* след началото на периода на съвместно съществуване (т.е. нормално 33 месеца след датата на наличност на ЕТАГ), освен ако пред Комисията може да се докаже (напр. чрез съответните работни групи на ЕОТА или Постоянния комитет по строителство), че този срок е недостатъчен за разглежданите продукти. В такива случаи след консултации със страните членки Комисията ще информира ЕОТА за датата, която трябва да се приеме.

След като периодът на съвместно съществуване завърши, продуктите, попадащи в обхвата на ЕТАГ, трябва да бъдат в съответствие с всички предписания на CPD, за да бъдат пуснати на пазара на ЕИЗ [Трябва да се отбележи, че ако ЕТАГ се отнася за комплекти, тогава комплектът е продуктът, за който става въпрос в случая. Компонентите на комплекта могат все още да се пускат на пазара съобразно националните разпоредби, освен ако самите те не са обект на техническа спецификация, за която периодът на съвместно съществуване е изтекъл]. Продуктите, произведени според предишните национални разпоредби, не могат повече да бъдат пускани на пазара на ЕИЗ (Член 6.2). В тази връзка продуктите не могат повече да бъдат произвеждани според националните (не EN) стандарти, националните технически одобрения или други видове одобрения или сертификати, издадени в съответствие с предишната система (с изключение на употреба извън ЕИЗ). (виж също параграф 3.10)

Следва, че страните членки трябва да предприемат действия по прекратяване на валидността на националната система, която е била в сила преди това, за пускане на пазара на разглежданите продукти (напр. да отменят съответните национални закони, норми и административни разпоредби). В резултат на това във всяка страна членка единствените задължителни правила в сила за разглежданите продукти ще бъдат националните мерки по прилагане на CPD и на ЕТАГ.

Тъй като CPD няма специфични изисквания по отношение на “пускане в експлоатация” на строителните продукти, за продукти, вече пуснати на пазара на ЕИЗ по старата система преди края на периода на съвместно съществуване, се прилагат националните правила. Страните членки могат да разрешат да продължи използването на такива продукти за обоснован период от време. Разбира се, това се прилага само за отделни продукти, а не за типове или гама от продукти.

Резюме: Европейски технически одобрения с ръководства

Начало на периода на съвместно съществуване	Обща дата, която да се фиксира в ЕТАГ. Производителите могат вече да поставят CE маркировка на базата на ЕТА, издадено в съответствие с ЕТАГ. По това време страните членки трябва следователно да бъдат в положение да приемат пускането на пазара и употребата на продукти с CE маркировка успоредно с онези, произведени според предишните национални разпоредби (напр. официална публикация на ЕТАГ, адаптиране на национални разпоредби и т.н.).
По време на периода на съвместно съществуване	Страната членка трябва да приеме пускането на пазара и използването на продукти с CE маркировка успоредно с продукти, съответстващи на предишните национални разпоредби. Производителите имат свободен избор да приложат европейската и/или националните

	системи.
Край на периода на съвместно съществуване	<i>Дата на отмяна на противоречащи национални разпоредби (фиксирана в ЕТАГ).</i> Край на валидността на съществуващите преди национални разпоредби. Продуктите, пуснати на пазара на ЕИЗ, трябва да съответстват на всички разпоредби на CPD. Продуктите, произведени според предишни национални системи, не могат повече да бъдат пускани на пазара на ЕИЗ.

5. Случай на европейски технически одобрения без ръководство

Издадените според процедурата в Член 9(2) на CPD европейски технически одобрения важат за един производител и за един вид продукт, и не налагат никакви специфични задължения на другите производители. Производител, подал заявление за ЕТА по този път, практически доброволно минава към европейската система.

Поради индивидуалността на продуктите, използващи този начин на достигане до **СЕ** маркировка, за тези случаи не се предвижда определяне на преходни споразумения, освен ако страните членки или ЕОТА не посочат конкретен проблем. Ако в последствие възникне нужда от ръководство за ЕТА или европейски стандарт, тогава ще важат съответните преходни споразумения, посочени по-горе.

Страните членки имат същите задължения по отношение на възприемането на пускането на пазара и използването на тези маркирани с **СЕ** маркировка продукти, както за продуктите, следващи всеки друг път за достигане до **СЕ** маркировка (виж раздели 3 и 4).

6. Случай на продукти, необхванати от Европейски технически спецификации

Прилагат се националните разпоредби (Член 6.2). Не се разрешава **СЕ** маркировка за такива продукти. CPD не налага никакви задължения на производителите да искат ЕТА в рамките на определен период от време.

7. Случаят с хармонизираните Европейски пожарни стандарти и системи за класификации

7.1 Предисловие

Съществуването на национални пожарни класификационни системи представлява техническа бариера пред търговията независимо от това дали са налице европейските класификации за продуктите или не. След като съществува законен инструмент за Европейска хармонизация/сближаване, поддържането на противоречащи национални системи е несъвместимо със законодателството на ЕС. Националните пожарни класификационни системи трябва следователно да бъдат отменени в рамките на обоснован период от време. Това се отнася не само за строителните продукти, но също за строежите или части от тях, където изискванията също влияят върху вътрешния пазар (напр. огнеустойчивостта на комплекти не е обхваната от спецификациите на продуктите). Трябва обаче да се отбележи, че окончателната отмяна на националните пожарни класификационни системи не се ръководи от член 6(2) от CPD, тъй като не са включени завършените европейски спецификации за продуктите.

Системите за класификация по реакция на огън [Решение на Комисията 2000/147/ЕС: Решение на Европейската комисия от 8 февруари, 2000 г. за прилагане на Директива на Съвета 89/106/ЕЕС по отношение на класификацията на строителни продукти по реакция на огън] и по огнеустойчивост [Решение на Комисията 2000/367/ЕС: Решение на Европейската комисия от 3 май, 2000 г. за прилагане на Директива на Съвета 89/106/ЕЕС по отношение на класификацията по огнеустойчивост на строителни продукти, строежи и части от тях] са вече налице и в най-скоро време ще бъдат готови и ще могат да бъдат използвани няколко европейски спецификации за продукти. Следователно за продуктите, обхванати от такива технически спецификации, класификационните системи могат да бъдат въведени възможно най-бързо. За другите продукти на производителите ще бъде дадена възможността да изберат еврокласификацията при първа практическа възможност.

Обикновено окончателната отмяна на националните системи би трябвало да стане, когато значителна част от европейските продуктови спецификации са готови и техният период на съвместно съществуване е завършил. Независимо от това, за да се отстранят проблемите, свързани с поддържането на две паралелни системи, в интерес на страните членки е окончателно да въведат на по-ранна дата европейските системи за класификация като единствена национална система. Това би могло да служи също за премахване на техническите бариери пред търговията в съответствие с членове 28/30 от Договора на ЕС.

7.2 Връзка събития/дати

Събитие	Описание	Действие
Дата на наличност на пакет EN за пожарна класификация (fEN) (*)	Дата, на която е разпространен от CEN/страната членка окончателният текст на ратифицираните fEN на официалните езици на CEN. Правилата на CEN изискват неговите членове да обявят fEN в рамките на 3 месеца и да го публикуват (въведат) в рамките на 6 месеца.	CEN/Национални органи по стандартизация
Публикация на Решенията на ЕС в ОЖЕС	Комисията трябва да публикува решенията, представящи европейските системи за класификация в "L" сериите на Официалния бюлетин на Европейските общности	ЕС
Влизане в сила на Решение на ЕС	То настъпва при обявяване на Решението пред онези, за които се отнася (страните членки). Решението обаче няма да бъде приложимо, докато необходимите за прилагането му европейски пожарни стандарти не бъдат налице.	ЕС/Страна членка
Дата на отмяна на национални стандарти	Последната дата, на която националните стандарти, противоречащи на fEN, трябва да бъдат отменени от членовете на CEN. Датата трябва да бъде посочена в предговора на всеки окончателен fEN. Когато е възможно, датите на отмяна на EN за класификациите и свързаните с тях EN за изпитване би трябвало да съвпадат.	CEN/Национални органи по стандартизация
Отмяна на противоречащи национални системи за класификация	Дата, която се определя от Комисията в консултация със страните членки. Може да бъде различна за реакция на огън и за устойчивост на огън.	ЕС/Страна членка

(*) Стандарт EN за класификация и всички съпътстващи EN за изпитвания на огън. Трябва да се отбележи, че задължения на членовете на CEN възникват за всеки отделен EN, но този раздел разглежда пакета fEN като цяло.

7.3 Начало на периода на съвместно съществуване

След като съответното Решение на Комисията е вече обявено пред страните членки [Трябва да се отбележи, че публикуването на Решението в ОЖЕС не е задължително (Договор на ЕС), но обикновено се прави скоро след нотификацията] и е влязло в сила, Европейската система за класификация става действаща при наличието на пълния пакет от Европейски пожарни стандарти, необходими за въвеждането ѝ (т.е. стандартът за класификация и свързаните с него методи за изпитване). След този момент страните членки имат задължението да приемат на техния пазар продукти с **СЕ** маркировка, които включват еврокласификация за една или повече пожарни характеристики. В допълнение те не трябва да пречат на използването на такива продукти (Член 6.1).

Периодът на съвместно съществуване следователно започва реално от датата на наличност на последния европейски стандарт от пакета, изискван за прилагането на дадено Решение [Доколкото европейските стандарти трябва да бъдат въведени по един и същи начин и нито CPD, нито Решенията за класификация се позовават на въведени стандарти, не е необходимо пакетът fEN да бъде въведен в съответстващи национални стандарти]. По това време националните разпоредби на страните членки трябва да се приспособят с цел да осигурят употребата на продукт с **СЕ** маркировка с европейски пожарни класификации паралелно с продукти в съответствие със съществуващите национални предписания.

За продукти, необхванати от Европейските технически спецификации (hENs и ETAs), за които съответният период на съвместно съществуване е завършил (виж глави 3 и 4), производителите могат също да избират да прилагат Европейските пожарни класификации независимо. Когато обаче европейският пакет fEN не осигурява достатъчно информация, за да бъде правилно класифициран продуктът (напр. защото подробни инструкции за монтиране и закрепване ще бъдат осигурени в европейската спецификация на продукта), тогава няма да бъде възможно европейската система да се използва за регулаторни цели, докато тази информация не стане достъпна в законно приемлива форма.

По принцип Договорът на ЕС задължава страните членки да приемат употребата на Европейските системи за класификация на мястото на съществуващите национални системи даже при липса на **СЕ** маркировка. Следователно страните членки трябва да осигурят паралелно използване на европейската и националните класификации за всички продукти в рамките на обоснован период от време.

Когато един производител избере да използва европейската система за класификация, страната членка може да не изисква допълнителна национална класификация за същото предназначение. Обратно, по време на периода на съвместно съществуване за системите за пожарна класификация производителят не може да бъде задължен да удовлетворява европейската класификация, освен за целите на **СЕ** маркировката.

7.4 Изисквания за **СЕ** маркировка

След като периодът на съвместно съществуване за Европейските системи за класификация вече е започнал, **СЕ** маркирането на строителни продукти с изисквания, свързани с пожар, става възможно, но не задължително, тъй като периодът на съвместно съществуване за

съответните европейски продуктови спецификации също вече е започнал. За целите на **СЕ** маркировката използването на европейските класове е задължително.

След като периодът на съвместно съществуване, свързан с разглежданата европейска спецификация за продукта, е вече завършил, за продукти с **СЕ** маркировка, попадащи в нейния обхват, използването на европейските класове става задължително (приема се, че характеристиката е определяща за разглеждания продукт). За такива продукти, пуснати на пазара на ЕИЗ, няма да бъде позволявано по-нататъшното използване на национални изпитвания и класификации (т.е. в тези случаи краят на преходните споразумения за изпитване на огън и класификация се определя от завършването на периода на съвместно съществуване, свързан с европейската спецификация за продукта). До края на периода на съвместно съществуване, определен за спецификацията на продукта, производителят ще има избор да продължи да използва националната система, независимо от това дали противоречащите национални стандарти са излезли от употреба чрез отмяна.

7.5 Отмяна на национални пожарни стандарти

Датата на отмяна на национални пожарни стандарти, противоречащи с европейските стандарти, се определя от правилата на CEN. Минималният позволен период след датата на наличност на EN е 6 месеца, а максималният обикновено не би трябвало да превишава 3 години.

Отмяната на противоречащи национални стандарти за изпитване не е решаваща стъпка при прилагането на европейските системи за пожарна класификация [Във всеки случай, не винаги е ясно дали националният стандарт може да се счита за противоречащ, ако разглежда различен метод за изпитване от този в европейския стандарт – напр. изпитвания за реакция на огън. Те могат да бъдат изисквани също за нестроителни продукти]. Периодът на съвместно съществуване ще бъде определен от задълженията по **СЕ** маркировката и от окончателната отмяна на националните системи за класификация, а не от отмяната на националните стандарти за изпитване на огън. За да изпълнят целите на всеки преходен период, страните членки би трябвало да поддържат съществуващите национални системи по време на периода, даже ако това означава да се направи позоваване на национални стандарти, които са излезли от употреба чрез отмяна [Националните органи по стандартизация могат да отменят противоречащите стандарти по всяко време до датата на отмяна, но това не предотвратява страните членки да поддържат позовавания на тези стандарти]. Сертификатите за изпитване на огън съгласно националните системи могат следователно да останат валидни докато възникне задължение за **СЕ** маркиране на продукта или настъпи окончателната дата на отмяна на националните системи за класификация (виж по-долу). Изпитването по националните системи може също да бъде позволено до същия този момент.

Фиксирането на датите на отмяна за fENs е задача на CEN в консултация с Комисията и със страните членки. Договорените дати ще бъдат записани в предговора на всеки окончателен fEN. По практически съображения датите на отмяна, свързани с пакета за класификация би трябвало да се координират.

7.6 Край на периода на съвместно съществуване

Трябва да се отбележи, че това се отнася само за строителни продукти, за които все още няма задължение да се използват европейските системи за класификация като резултат от приключването на периода на съвместно съществуване за продуктовата техническа спецификация.

Окончателната дата на отмяна на националните системи за пожарна класификация ще бъде определена от Комисията в консултация със страните членки, като се вземат под внимание нуждите и интересите на индустрията. Времето до отмяната би трябвало да бъде достатъчно дълго, така че голяма част европейски спецификации за продукти да бъдат издадени и техният период на съвместно съществуване – завършен (т.е. използването на европейските системи за класификация ще бъде изисквано за преобладаващата част от строителните продукти). Ако обаче повечето страни членки вече доброволно и окончателно са преминали към Европейската система, то този период от време би могъл да се съкрати (виж параграф 7.3).

Предлага се окончателната дата, към която националните системи за класификация трябва да бъдат изцяло отменени, да се преразгледа в бъдеще във връзка с развитието на техническата хармонизация за строителните продукти. Сегашните индикации са, че ще се изисква период от 5 до 10 години от влизането в сила на съответните Европейски системи за класификация преди такава отмяна да може да бъде обсъждана.

От договорената дата съществуващите национални предписания, отнасящи се до изпитването на огън и класификацията на строителните продукти или строежи, ще трябва да бъдат отменени. В ЕИЗ ще бъдат валидни само Европейските системи за класификация, независимо от това дали европейските спецификации за продукти са били издадени до този момент. За продукти/елементи, необхванати от хармонизираните технически спецификации, националните предписания, които са в сила, ще трябва да бъдат допълнени с позоваване на ЕС системата за класификация и съпътстващите я методи за изпитване.

Трябва да се отбележи, че националните системи за класификация могат да останат в сила за продуктите, които не попадат в обхвата на CPD (напр. завеси и драперии за реакция на огън).

Резюме: Европейски системи за пожарна класификация

Начало на периода на съвместно съществуване	<p><i>Дата на наличност на целия пакет за EN класификация, при предпоставката, че кореспондиращите Решения са влезли в сила.</i></p> <p>Нормите на страните членки трябва да бъдат приспособени да осигуряват употребата на продукти с СЕ маркировка с Европейска пожарна класификация паралелно с продукти в съответствие със съществуващите национални предписания. Страните членки би трябвало също да са приспособили тяхното законодателство да позволява всички производители да направят възможна едновременната употреба на Еврокласификацията и съществуващата национална система.</p> <p>Производителите могат вече да поставят СЕ маркировка, ако се прилага също техническата спецификация на продукта. Производителите могат да избират дали да използват европейската и/или националната системи за пожарна класификация, с изключение за целите на СЕ маркировката.</p>
По време на периода на съвместно съществуване	<p>Страната членка трябва да приеме използването на европейска или на съществуващи национални системи за класификация. Производителите имат свободен избор коя система да приложат, с изключение на целите на СЕ маркировката.</p>
Край на периода на съвместно съществуване	<p><i>Дата на отмяна на противоречащи национални системи за класификация.</i></p> <p>Страните членки трябва да прекратят използването на съществуващата национална система. От този момент продуктите, пуснати на пазара на ЕИЗ, трябва да имат еврокласификация (ако се изисква).</p> <p>(Нотифицираните лица за целите на СЕ маркирането, край на периода на съвместно съществуване на пожарните класификации е по-вероятно да бъде повлиян от техническата спецификация за продукта).</p>